

INFORMACJA DODATKOWA

I.	Wprowadzenie do sprawozdania finansowego, obejmuje w szczególności:
1.	
1.1	nazwę jednostki Gmina Otmuchów
1.2	siedzibę jednostki Otmuchów
1.3	adres jednostki ul. Zamkowa 6 48-385 Otmuchów
1.4	podstawowy przedmiot działalności jednostki ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym
2.	wskazanie okresu objętego sprawozdaniem 01.01.2018 – 31.12.2018
3.	wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład jednostki nadrzędnej lub jednostki samorządu terytorialnego wchodzi jednostki sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe
	<p>Tak – łączne sprawozdanie obejmuje jednostki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miejski w Otmuchowie, - Gospodarstwo Komunalne w Otmuchowie, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Otmuchowie - Zespół Obsługi Szkolnictwa w Otmuchowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa nr 2, Publiczne Przedszkole nr 3 w Otmuchowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Mesznie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Maciejowice, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Kałkowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Grądach, - Szkoła Podstawowa nr 1 w Otmuchowie, - Publiczne Przedszkole w Jasienicy Górnej, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Jarnoławie, - Zespół Szkół w Otmuchowie, - Zespół Przedszkoli w Otmuchowie.
4.	omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)

	<p>Aktywa i pasywa wyceniane są przy uwzględnieniu nadrzędnych zasad rachunkowości, w sposób przewidziany ustawą o rachunkowości.</p> <p>Zasady stosowane w prowadzeniu ksiąg rachunkowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się lub amortyzuje według stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. 2. Odpisów umorzeniowych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej do używania. 3. Zakończenie odpisów umorzeniowych następuje nie później niż z chwilą zrównania odpisów umorzeniowych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru. 4. Wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji odnoszone są na fundusz. 5. Odpisy umorzeniowe środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych ujmuje się w księgach rachunkowych rocznie, według stanu na koniec danego roku. 6. Jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, umarza się: <ol style="list-style-type: none"> a) książki i inne zbiory biblioteczne, b) środki dydaktyczne służące procesowi dydaktyczno-wychowawczemu realizowanemu w szkołach i placówkach oświatowych, c) odzież i umundurowanie, d) meble i dywany, e) pozostałe środki trwałe (wyposażenie) oraz wartości niematerialne i prawne o wartości mieszczącej się w przedziale do 1 500,00 zł, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszty uzyskania przychodu w 100 % ich wartości w momencie oddania do używania. 7. Nie umarza się gruntów oraz dóbr kultury. 8. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne amortyzuje się metodą liniową 9. Składniki majątku o wartości: <ul style="list-style-type: none"> – nie przekraczającej 1 500,00 zł, ewidencjonuje się bezpośrednio w koszty działalności i nie podlegają ewidencji bilansowej i pozabilansowej; – w przedziale 1 501,00 zł – 9 999,99 zł podlegają odpisaniu w ciężar kosztów zużycia materiałów w momencie przekazania ich do użytkowania; – w przedziale 10 000,00 zł podlegają ewidencji bilansowej na koncie środki trwałe. 10. W przypadku, gdy środek trwały składa się z wielu elementów zestawienie jego części składowych stanowi integralną część dokumentu OT – Przyjęcie Środka Trwałego. 11. Na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów) wycenia się w wartości netto tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy. 12. Gospodarka materiałowa podlega ewidencji ilościowo-wartościowej i rozchód materiałów wycenia się je według cen zakupu
5.	inne informacje
	Gmina Otmuchów Zarządzeniem 9/2013 Burmistrza Otmuchowa z dnia 17.01.2013 r. w celu wyeliminowania wzajemnych zdarzeń gospodarczych pomiędzy jednostkami wprowadziła zasady sporządzania przez jednostki w zakresie wzajemnych wyłączeń należności i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz funduszu przy sporządzaniu łącznego sprawozdania finansowego.
II.	Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności:
1.	
1.1.	szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego – podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia

	<p>Łączna wartość gruntów komunalnych Gminy Otmuchów wynosi 8 636 906,87 zł. Powierzchnia gruntów komunalnych według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 703,4424 ha. W stosunku do roku ubiegłego nastąpiło zmniejszenie powierzchni gruntów o 4,6937 ha. Z ogólnej powierzchni gruntów komunalnych stanowią grunty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w wieczystym użytkowaniu – 18,4364 ha. 2. w dzierżawie – 51,5247 ha 3. pod drogami – 331,11459 ha 4. zasoby gruntów (działki budowlane, grunty do zagospodarowania) – 65,43721 ha 5. pozostałe (parki, remizy, boiska itp.) –221,7502 ha. 6. Trwały zarząd – 15,1793 ha. <p>Wykaz jednostek w zakresie danych zawartych o stanie majątku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miejski w Otmuchowie, - Gospodarstwo Komunalne w Otmuchowie, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Otmuchowie - Zespół Obsługi Szkolnictwa w Otmuchowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa nr 2, Publiczne Przedszkole nr 3 w Otmuchowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Mesznie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Maciejowice, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Kałkowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Grądach, - Szkoła Podstawowa nr 1 w Otmuchowie, - Publiczne Przedszkole w Jasienicy Górnej, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Jarnołtowie, - Zespół Szkół w Otmuchowie, - Zespół Przedszkoli w Otmuchowie. <p>Stan środków trwałych został wyrażony w wartości bieżącej (po odliczeniu umorzenia od wartości początkowej) w celu porównania poprawności danych zawartych z danymi w bilansie (wyjątek stanowią grunty które nie podlegają umorzeniu). Przedstawiona analityka rzeczowego majątku trwałego Gminy Otmuchów przedstawia się następująco:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grunty – 8 636 906,87 – wartość przybytku do roku 2017 stanowi - 87 289,26, wartość gruntów oddanych w użytkowanie 119 309,78 2. Budynki, lokale – 53 334 268,82 – wartość przybytku do roku 2017 stanowi – 12 907 545,75 3. Urządzenia techniczne i maszyny – 797 430,83 – wartość przybytku do roku 2017 stanowi – 387 933,86 4. Środki transportu – 146 412,21 – pomimo zwiększenia (przybytku) wartości 76 690,00 środki transportu zmniejszyły się poprzez umorzenie 5. Inne środki trwałe – 8 432,34 – pomimo zwiększenia (przybytku) wartości 7 047,90 inne środki trwałe zmniejszyły się poprzez umorzenie. 6. Inwestycje rozpoczęte – 15 149 673,80 – wartość niezakończonych inwestycji 7. Wartości niematerialne i prawne – stanowią 13 801,21 stanowi wartość zakupionego oprogramowania w Gospodarstwie Komunalnym
1.2.	aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami
	Wartość netto rzeczowego majątku trwałego Gminy Otmuchów i jej jednostek powiększonych o instytucje kultury (Dom Kultury Zamek w Otmuchowie, Miejsko Gminny Dom Kultury w Otmuchowie) wynosi 78 310 623,48 zł na dzień 31.12.2018 r. Podana wartość jest wartością netto tzn. uwzględniającą wielkości umorzeń. W celu ustalenia wartości rzeczywistej należałoby przeprowadzić aktualną wycenę majątku.
1.3.	kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych
	Nie dotyczy
1.4.	wartość gruntów użytkowanych w całości
	Brak danych
1.5.	wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu
	Brak danych
1.6.	liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych

	Wartość finansowego majątku Gminy Otmuchów wynosi 1 172 150,00 zł tj: - wielkość udziałów w PWiK w Otmuchowie – 1 169 000,00 – 100% udziałów, - Otmuchów PS Energetyka odnawialna sp. z o.o. – 2 550,00 – 51 % udziałów, - Bank Spółdzielczy w Otmuchowie – 600,00 – udział po CUHT Zamek sp. z o.o.					
1.7.	dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych)					
	Dane o odpisach aktualizujących należności					
	Pozycja	Jednostka	Stan na początek roku B.O.	zwiększenia	rozwiązanie	stan na koniec roku
	1.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Otmuchowie	1 670 914,69	1 236 627,68	143 355,09	2 764 187,28
	2.	Gospodarstwo Komunalne w Otmuchowie	150 534,58	3 309,57	13 398,82	140 445,33
	3.	Urząd Miejski w Otmuchowie (podatki)	1 093 459,31		108 024,29	985 435,02
	4.	Urząd Miejski w Otmuchowie (jednostka)	19 040,29	315,98	11 267,67	8 088,60
	5.	Urząd Miejski w Otmuchowie (odpady)	-	312,45		312,45
	6.	Urząd Miejski w Otmuchowie (dzierżawy)	28,35	54 476,31		54 504,66
		Razem	2 933 977,22	1 295 041,99	276 045,87	3 952 973,34
1.8.	dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym					
	Dane o stanie rezerw					
	Pozycja	Jednostka	Stan na początek roku B.O.	zwiększenia	rozwiązanie	stan na koniec roku
	1.	Urząd Miejski w Otmuchowie (jednostka)	41 040,00		5 130,00	35 910,00
	2.	Urząd Miejski w Otmuchowie (dzierżawy)	44 700,00		22 700,00	22 000,00
		Razem	85 740,00	-	27 830,00	57 910,00
1.9.	podział zobowiązań długoterminowych według pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:					
a)	powyżej 1 roku do 3 lat					
	Brak danych – nie dotyczy					
b)	powyżej 3 do 5 lat					
	Brak danych – nie dotyczy					
c)	powyżej 5 lat					
	Wykaz zobowiązań długoterminowych wynikający z zaciągniętych pożyczek i kredytów (emisji obligacji) pow. 5 lat wynosi 18 988 119,39 zł					
1.10.	kwotę zobowiązań w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego					
	Brak danych – nie dotyczy					
1.11.	łącznie kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń					
	Brak danych – nie dotyczy					

1.12.	łącną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń
	Brak danych – nie dotyczy
1.13.	wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie
	Brak danych – nie dotyczy
1.14.	łącną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie
	Łączna kwota otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń wyrażona w pieniądzu wynosi 139 294,23 zł.
1.15.	kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odprawy emerytalne – 445 080,78 zł 2. Nagrody jubileuszowe – 346 695,15 zł 3. Ekwivalenty za niewykorzystany urlop – 72 929,82 zł
1.16.	inne informacje
	Wzajemne rozliczenia między jednostkami wg stanu na 31.12.2018 wynosi 41 135,07 zł.
2.	
2.1.	wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów
	Brak danych – nie dotyczy
2.2.	koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym
	<p>Koszty które powiększyły koszty wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pożyczka WFOŚiGW w Opolu – 191 600,00 zł. na zadanie inwestycyjne „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w m. Lubiatów gm. Otmuchów”, koszty odsetek od pożyczki 4 035,76 zł. - pożyczka WFOŚiGW w Opolu – 419 283,52 zł. na zadanie inwestycyjne „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w m. Lubiatów gm. Otmuchów”. – płatnicza, koszty odsetek od pożyczki 3 882,67 zł. - pożyczka WFOŚiGW w Opolu – 602 373,84 zł. na zadanie inwestycyjne „Budowa oczyszczalni ścieków w Maciejowicach”, koszty odsetek od pożyczki 6 354,49 zł. - pożyczka WFOŚiGW w Opolu – 673 760,89 zł. na zadanie inwestycyjne „Budowa oczyszczalni ścieków w Maciejowicach”. – płatnicza, koszty odsetek od pożyczki 675,27 zł. - pożyczka WFOŚiGW w Opolu – 1 391 498,22 zł. na zadanie inwestycyjne „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Otmuchowie – etap III i IV”, koszty odsetek od pożyczki 14 978,55 zł. - pożyczka WFOŚiGW w Opolu – 1 220 000,00 zł na zadanie inwestycyjne „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie Subregionu Południowego – Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Otmuchowie”, – spłacona przed terminem w 2018 roku – koszt odsetek od pożyczki 3 670,14 zł.
2.3.	kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie
	<p>Przychody które wystąpiły w sposób incydentalny w 2018 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odszkodowania 9 073,81 zł. <p>Koszty które wystąpiły w sposób incydentalny w 2018 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opłata sądowa 2 178,00 zł.
2.4.	informację o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych
	Brak danych – nie dotyczy
2.5.	inne informacje

	<p>Analiza rachunku zysków i strat (później RZiS) pokazuje wzrost przychodów z tytułu działalności podstawowej o 31,60 % oraz kosztów o 13,85 % do roku ubiegłego, powyższe dane wpłynęły na ukształtowanie się wyniku finansowego. Uwzględniając wyniki sprawozdania finansowego i zdarzeń gospodarczych jednostki oraz sytuację majątkowo-finansową należy stwierdzić iż nie ma zagrożenia dla prowadzonej działalności w roku następnym po roku przedstawionym w sprawozdaniu finansowym. Jednak w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego badanie rentowności jest bezzasadne gdyż jst najczęściej prowadzą nieodpłatną lub częściowo odpłatną działalność, zależność powstaje od prowadzonej specyfiki działalności danej jednostki tzn. jedne przynoszą stratę inne zysk. Największą cechą RZiS w jednostkach budżetowych, a nawet jego rolą jest rozliczenie przychodów i kosztów w aspekcie zapewnienia równowagi bilansowej, dzięki niemu określić można strukturę oraz dynamikę kształtowania się tych przychodów i kosztów w tych częściach czy pozycjach działalności jednostki samorządu terytorialnego. Analiza przychodów i kosztów działalności operacyjnej potwierdza tendencję wzrostową między innymi poprzez realizację przez jednostkę Gospodarstwo Komunalne nowego zadania związaną ze sprzedażą wody i odprowadzeniem ścieków po byłej spółce gminnej PWIK w Otmuchowie. Niewątpliwie istotną kwestią jest znaczący wzrost przychodów z tytułu dochodów budżetowych, a miały na to wpływ następujące czynniki tj. zwiększenie dotacji otrzymanych z budżetu Państwa na zadania zlecone i bieżące realizowane przez jst oraz subwencji oświatowej i wyrównawczej, wpływy z czynności cywilnoprawnych i podatkowych US oraz wpływy z dochodów własnych (własnej działalności tj. podatkowej, dzierżaw, usług, gospodarką odpadami itp). Rachunek zysków i strat został celowo podzielony na dwie części na które składają się część operacyjna i część finansowa. Część operacyjna bezsprzecznie związana jest z działalnością bieżącą jednostki, pozostałe przychody i koszty operacyjne dotyczą działań które są tylko pośrednio związane z działalnością i mogą ale nie muszą wystąpić w przyszłości tzw. operacje incydentalne np. po stronie przychodów roboty publiczne lub odpisy aktualizacyjne po stronie kosztów. Jednym z ważniejszych elementów RZiS są przychody i koszty finansowe. Przychody finansowe w omawianym RZiS świadczą o odsetkach od nieterminowym regulowaniu należności budżetowych związanych z działalnością bieżącą oraz koszty finansowe powiązane z zadłużeniem jednostki ale bardzo ważne nie tylko z zadłużeniem jednostki (odsetki od kredytów i pożyczek – w wysokości 215 190,02 zł), a także ściśle związane z działalnością Ośrodka Pomocy Społecznej oraz należności z tytułu funduszu alimentacyjnego (447 715,07 zł). Analiza RZiS Gminy Otmuchów na przestrzeni badanego okresu świadczy o wzroście przychodów z tytułu dochodów budżetowych przy nieznacznym wzroście kosztów działalności. Taka tendencja informuje nas o korzystnym dla jednostki funkcjonowaniu jednak należy bacznie przyglądać się dochodom własnym które w dłuższym okresie funkcjonowania jednostki mogą zostać zachwiane poprzez trudności w ich wyegzekwowaniu. Koszty z tytułu zobowiązań (pożyczek i kredytów) Gminy Otmuchów pozostają na dobrym akceptowalnym poziomie i nie stanowią zagrożenia co do możliwości ich regulowania.</p>
3.	<p>Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki</p>
	<p>Ustawodawca nie przedstawił jednolitego wzorca dotyczącego sposobu prezentacji danych w Informacji dodatkowej, ale ważnym elementem jest zapewnienie przedstawienia danych w celu ich poprawnego zrozumienia. W tym celu zasadne należało przedstawić dane dotyczące zobowiązań z tytułu dostaw i usług stanowiące kwotę 4 186 051,29. Należy zaznaczyć iż zobowiązania ujęte w bilansie nie stanowią zobowiązań wymagalnych tzn. takich którym upłynął termin płatności. Zobowiązania z których można częściowo wykreować wynik nie wymieniając każdej pozycji z osobna, przedstawiają się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobowiązanie dotyczące Rewitalizacji miasta Otmuchów – 1 765 050,29 oraz II etapu Rewitalizacji 164 713,86, - zobowiązanie dotyczące Rozbudowy Szkoły Podstawowej w Jarnoławie o hale widowiskowo-sportową (sporne sądowe) – 1 189 859,29, - zobowiązanie z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi – 188 552,79, - zobowiązanie z tytułu odprowadzenia ścieków - 192 425,71, - oraz zobowiązanie z tytułu dostawy energii elektrycznej - 79 528,68.

.....
(główny księgowy)

.....
(rok, miesiąc, dzień)

.....
(kierownik jednostki)